

QORTI ĊIVILI – PRIM’AWLA
ONOR. IMHALLEF DR. MIRIAM HAYMAN LL.D.

Rikors Ġuramentat Nru.: 614/2020 MH

Illum, 6 ta’ Ottubru, 2021

AquaBioTech Ltd (C-22950)

vs

**Giorgji Antevski (Passaport Maċedonjan bin-numru C0380626 u Karta tal-
Identita’ Maltija bin-numru 0184340A)**

Il-Qorti:

**Rat ir-rikors ġuramentat tas-soċjeta’ attriċi tal-24 ta’ Lulju 2020 permezz ta’
liema ġie premiss -**

*“Tesponi bir-rispett, u bil-ġurament tagħha Lisa Hunter [K.I. Nru: 402170M],
fil-vesti tagħha ta’ direttriċi għan-nom u in rappreżentanza tas-soċjetà esponenti
tiddikjara:*

1. *Illi s-soċjetà attriċi kienet impjegat lill-konvenut Gjorgji Antevski għall-perjodu ta' erba' (4) snin permezz ta' kuntratt definit iffirmit fis-16 ta' Mejju 2018 [hawn anness u mmarkat bhala Dok: A] sabiex iservi lis-soċjetà rikorrenti fil-qasam tal-informatika u sabiex iwettaq l-obbligi kuntrattwali bi professjonalità lealtà u diligenza bhala impjegat tagħha;*
2. *Illi l-kuntratt surriferit għadu fil-perjodu operattiv tiegħu stante li jiskadi fil-15 ta' Mejju 2022. Illi fl-1 ta' Diċembru 2018, gie ffirmit addendum bejn il-partijiet fejn gie mifthiem illi l-paga tal-konvenut għandha tiżdied għal dik ta' għoxrin elf u tmien mitt Ewro (€20,800) fis-sena [vide: Dok: B];*
3. *Illi minkejja li l-konvenut kien konxju tal-irbit kuntrattwali u fiss mas-soċjetà attriċi, fittex xogħol alternattiv b'kundizzjonijiet aħjar u gie offrut pożizzjoni ta' Information Technology System Administrator mal-kumpannija Invicti Security, fejn proprju qiegħed jaħdem illum-il ġurnata;*
4. *Illi f'dan il-perijodu li l-konvenut ried jinħall mill-kuntratt ta' impjieg definit, kien aċċessa files u dokumentazzjoni oħra li tappartjeni lil terzi u li dan l-aċċess kien għalhekk abbużiv u illegali;*
5. *Illi fl-10 ta' Ġunju 2020, is-soċjetà rikorrenti formalment informat lill-konvenut b'nuqqasijiet serji illi huwa kien wettaq fil-konfront tas-soċjetà rikorrenti liema azzjoni kienet inaċċettabli u tesigi proċess dixxiplinarju.;*
6. *Illi fil-11 ta' Ġunju, 2020 is-soċjetà intimata ma kellha ebda triq oħra ħlief li tissospendi lill-konvenut b'nofs paga, abbażi ta' mgħiba abbużiva u illegali fil-konfront tas-soċjetà rikorrenti u dan sakemm jitniedu investigazzjonijiet fil-konfront tiegħu u jiġu finalizzati l-proċeduri dixxiplinari fil-konfront tal-konvenut;*

7. *Illi madankollu, fit-22 ta' Ġunju 2020, tant sabiex jevita tkeċċija mill-impjieg, il-konvenut unilaterament u mingħajr raġuni valida u tajba skont il-ligi ittermina l-impjieg tiegħu billi irriżenja mill-pożizzjoni tiegħu minn ma' AquaBioTech Ltd. Minhabba f'hekk, il-proċeduri dixxiplinarji fil-konfront tiegħu ma setgħux jissoktaw u għalhekk il-konvenut xjentement xekkel milli jitniedu tali proċeduri fejn kien, fi kwalunkwe każ, se jkollu kull opportunità, bi dritt illi jiddefendi ruħu għall-akkużi miġjuba kontrih.*

8. *Illi hekk ukoll, ai termini tal-Artikolu 36(12) tal-Kapitolu 452 tal-Liġijiet ta' Malta, il-konvenut irid iħallas lis-soċjetà attriċi s-somma ta' dsatax-il elf u tmien mitt Ewro (€19,800) li tirrappreżenta nofs il-paga kollha li kien ikollu jedd għaliha l-konvenut li kieku baqa' fl-impjieg għall-bqija taż-żmien, hekk espressament miftiehem fil-kuntratt suriferit;*

9. *Illi inoltre, is-soċjetà attriċi għandha provi li jkopru t-terminu li l-konvenut kien għadu impjegat magħha, li kien kiser it-termini u l-obbligazzjonijiet tiegħu emanenti mill-kuntratt ta' impjieg suriferit;*

10. *Illi kif ġie aċċennat iktar 'il fuq, il-konvenut uża l-kapaċitajiet tiegħu li għalihom ġie mqabbad jaħdem mas-soċjetà rikorrenti sabiex jagħmel ħsara lill-istess soċjetà u dan billi jaċċessa informazzjoni li ma kienx awtorizzat jara, u addirittura juża ċerta kontenut konfidenzjali kontra l-istess soċjetà rikorrenti a favur tiegħu;*

11. *Illi dan l-aġir diżonest imur kontra l-animae tal-kuntratt ta' impjieg suriferit u a tenur ta' liema, bħala impjegat tas-soċjetà attriċi ma kellu ebda dritt li jaċċessa ċertu informazzjoni kunfidenzjali, liema informazzjoni tappartjeni lis-soċjetà attriċi, u wisq anqas tiġi miżmuma minnu;*

12. *Illi inoltre, dan l-aġir jikser ukoll id-dispożizzjonijiet tal-Paragrafu 15 tal-kuntratt ta' impjeg, a tenur ta' liema huwa intrabat li ma jużax u ma jagħtix informazzjoni ta' jew dwar is-soċjetà rikorrenti għall-gwadann personali tiegħu jew għal kwalsiasi raġuni oħra;*

13. *Illi fit-tielet lok, is-soċjetà rikorrenti inkorriet spejjeż li intużaw għall-benefiċċju tal-konvenut relatati mal-ħruġ tal-permess tax-xogħol tiegħu, liema spejjeż jammontaw għal circa elf u ħames mitt Ewro (€1500) u li għalhekk għandhom jiġu rifiużi mill-konvenut;*

14. *Illi dan l-aġir tal-konvenut jikser ukoll id-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 1124A tal-Kapitolu 16 tal-Liġijiet ta' Malta;*

15. *Illi bhala konsegwenza ta' dan l-aġir, is-soċjetà attriċi soffriet diversi danni;*

16. *Illi għalhekk is-soċjetà attriċi kellha per forza tiftaħ din il-kawża;*

17. *Illi nonostante d-diversi interpellazzjonijiet, korrisponedenza elettronika u diversi skambji bejn ir-rappreżentanti legali tas-soċjetà rikorrenti u dak tal-konvenut, il-konvenut baqa' inadempjenti u ma wera ebda interess raġjonevoli u plawżibbli sabiex il-partijiet jittransiġu amikevolment;*

Għaldaqstant, l-esponenti umilment titlob lil din l-Onorabbli Qorti jogħgobha:

1. *Tiddikjara li l-konvenut naqas milli jottepra ruħu mal-kundizzjonijiet tal-kuntratt tal-impjeg definit iffirmit minnu mas-soċjetà attriċi u huwa unikament responsabbli għat-terminazzjoni tal-istess kuntratt;*

2. *Tiddikjara illi l-konvenut għandu jhallas lis-soċjetà attriċi l-valur ta' nofs il-paga kollha li kien ikollu jedd għaliha li kieku l-konvenut baqa' fl-impjieg għall-bqija taż-żmien hekk espressament miftihem fil-kuntratt suriferit, bl-interessi u imghaxijiet dovuti;*
3. *Tiddikjara illi l-konvenut għandu jirrifondi lis-soċjetà rikorrenti dawk l-ispejjeż li l-istess soċjetà hallset għall-benefiċċju tal-konvenut rigwardanti l-permess tax-xogħol tiegħu;*
4. *Tiddikjara illi l-konvenut għandu jirritorna kull aċċess, informazzjoni u/jew dokumentazzjoni kunfidenzjali li għandu u li tappartjeni lis-soċjetà attriċi;*
5. *Tiddikjara illi l-konvenut huwa unikament responsabbli għad-danni kollha l-oħra subiti mis-soċjetà rikorrenti, inklużi dawk naxxenti mill-kuntratt ta' impjieg tiegħu u dan minhabba l-aġir tal-istess konvenut;*
6. *Tillikwida d-danni ulterjuri spettanti lis-soċjetà attriċi konsistenti f'telf li sofriet minhabba l-aġir abbużiv tal-konvenut a tenur tal-paragrafu 15 tal-kuntratt ta' impjieg iffirmit mill-partijiet fit-18 ta' Mejju 2018.*
7. *Tikkundanna lill-konvenut sabiex iħallas kwalunkwe somma verjuri li din l-Onorabbli Qorti jidhrilha xierqa in linea ta' danni.*

Bl-ispejjeż kontra l-konvenut intimat li hu minn issa ngunt għas-subizzjoni."

Rat il-lista tax-xhieda u d-dokumenti annessi mar-rikors ġuramentat.

Rat ir-risposta ġuramentata tal-konvenut tal-5 ta' Novembru 2020 permezz ta' liema tressqu s-segwent i eċċezzjonijiet -

Jesponi bir-rispett:

1. *Illi l-pretensjonijiet tas-soċjeta' attriċi fil-konfront tal-intimat qegħdin isiru in mala fede u huma inveritiera, abbużiivi u vessatorji. Kif ser jiġi ppruvat fid-dettal matul dawn il-proċeduri odjerni, t-terminazzjoni ta' impjieg definit tal-intimat saret abbażi ta' 'constructive dismissal' u ma kienetx sempliciment riżenja volontarja da parti tal-konvenut;*
2. *Illi l-pretensjonijiet tas-soċjeta' attriċi huma infondati fil-fatt u fid-dritt fil-konfront tal-konvenut;*
3. *Illi huwa kkontestat kif premiss fir-rikors ġuramentat li:*
  - a. *L-intimat fittex xogħol alternattiv b'kundizzjonijiet aħjar minkejja li kien konxju tal-irbit kuntrattwali u f'iss mas-soċjeta' attriċi, u/jew*
  - b. *F'dan il-perjodu l-intimat ried jinħall mill-kuntratt ta' impjieg definit li huwa kellu mas-soċjeta' attriċi, li kien aċċessa files u dokumentazzjoni oħra li tappartjeni lil terzi u li dan l-aċċess kien għalhekk abbużiv u illegali; u/jew*
  - c. *Li l-konvenut uża l-kapaċitajiet tiegħu li għalihom gie mqabbad jaħdem mas-soċjeta' attriċi sabiex jagħmel ħsara lill-istess soċjeta' u dan billi aċċessa informazzjoni li ma kienx awtorizzat jara, u li uża kontenut kunfidenzjali kontra l-istess soċjeta' attriċi u favur tiegħu; u/jew*
  - d. *Li l-konvenut uża jew ta informazzjoni ta' jew dwar is-soċjeta' attriċi għall-gwadann personali tiegħu jew għal kwalsiasi raġuni oħra;*

Kif ser jiġi ppruvat fid-dettal matul dawn l-proċeduri odjerni, l-konvenut ma nħallx mill-kuntratt ta' impjieg definit li huwa kellu mas-soċjeta' attriċi minħabba xogħol alternattiv iżda l-konvenut sab ruħu kostrett illi jittermina l-impjieg tiegħu stante constructive dismissal. Inoltre, il-konvenut fl-ebda stadju m'aċċessa informazzjoni li ma kienx awtorizzat jara u li uża xi kontenut kunfidenzjali kontra s-soċjeta' attriċi għal-gwadann personali tiegħu stante li l-informazzjoni in kwistjoni kienet tappartjeni lilu direttament bħala impjegat tas-soċjeta' attriċi u li huwa kellu kull aċċess għaliha.

- 4. Illi għaldaqstant il-konvenut jikkontesta li huwa għandu xi obbligu li jħallas lis-soċjeta' attriċi l-valur ta' nofs il-paga kollha li kien ikollu jedd għaliha li kieku l-konvenut baqa' fl-impjieg għall-bqija taż-żmien hekk espressament miftihem fil-kuntratt t'impjieg;*
- 5. Illi inoltre, l-konvenut jikkontesta li għandu xi obbligu legali u/jew kuntrattwali li jħallas l-ammont t'elf u ħames mitt Ewro (€1,500) li s-soċjeta' attriċi qed tallega li inkorriet bħala spejjeż għal-benefiċċju tal-konvenut relatati mal-ħruġ tal-permess tax-xogħol tiegħu;*
- 6. Illi l-konvenut jiddikjara li m'għandu l-ebda aċċess, informazzjoni u/jew dokumentazzjoni kunfidenzjali li tappartjeni lis-soċjeta' attriċi;*
- 7. Illi l-konvenut jikkontesta l-pretensjoni li s-soċjeta' attriċi soffriet xi tip ta' danni, naxxenti mill-kuntratt t'impjieg tal-konvenut minħabba xi allegat aġir tal-istess konvenut;*
- 8. Illi inoltre l-konvenut jikkontesta l-pretensjoni li s-soċjeta' attriċi soffriet xi danni minħabba l-allegat aġir abbużiv tal-konvenut a tenur tal-paragrafu 15*

tal-kuntratt ta' impjieg ffirmat mill-partijiet fit-tmintax (18) ta' Mejju tas-sena elfejn u tmintax (2018);

9. *Salvi eċċezzjonijiet ulterjuri.*

Rat il-lista tax-xhieda annessa mar-risposta ġuramentata.

Rat il-kontro-talba ġuramentata tal-konvenut rikonvenzjonanti tal-5 ta' Novembru 2020¹ permezz ta' liema gie premiss –

Kontra-Talba ta' Gjorgji Antevski detentur tal-karta tal-identita' 184340A, a tenur ta' l-Artikolu 396 tal-Kap 12 tal-Ligijiet ta' Malta

Jesponi bir-rispett u jikkonferma bil-ġurament:

- 1. Illi l-intimat rikonvenzjonanti gie ingaġġat mis-socjeta' rikonvenzjonata permezz tal-kuntratt t'impjieg datat is-sittax (16) ta' Mejju tas-sena elfejn u tmintax (2018) (kopja hawn annessa u mmarkata Dok. A) għal perjodu definit, mis-sittax (16) ta' Mejju tas-sena elfejn u tmintax (2018) sal-ħmistax (15) ta' Mejju tas-sena elfejn u tnejn għoxrin (2022), fil-kariga ta' ICT Systems Administrator;*
- 2. Illi l-intimat kellu paga ta' tmintax il-elf Ewro (€18,000) fis-sena, liema paga żdiedet għal dik t' għoxrin elf u tmien mitt Ewro (€20,800) fis-sena permezz t' Addendum (hawn anness u mmarkat Dok B);*
- 3. Illi l-intimat filwaqt li kien qiegħed jeżercita l-obbligi tal-impjieg tiegħu bħala ICT Systems Administrator, iltaqa' ma' komunikazzjoni mid-*

---

¹ Fol 19 et seq

Dipartiment tal-Industrija u Relazzjonijiet tal-Impjieg (DIER), liema komunikazzjoni kienet tinkludi permess mahruġ mill-istess Dipartiment. Dan il-permess jgħid illi għadarba s-soċjeta' rikonvenzjonata ottjeniet l-awtorizzazzjoni u leħqet ftehim mal-impjegati tagħha dwar miżuri li kellhom jiġu enforzati mis-soċjeta' rikonvenzjonata, mela id-Dipartiment tal-Industrija u Relazzjonijiet tal-Impjieg (DIER), kien ser jawtorizza l-miżura illi jintaqqsu il-hinijiet t'impjieg u l-pagi tal-impjegati u dan fl-isfond tal-imxija COVID-19 u r-restrizzjonijiet li segwew;

4. *Illi madankollu ma kienx minnu illi s-soċjeta' rikonvenzjonata kellha l-awtorizzazzjoni u ftehim min naħa tal-impjegati sabiex jiġu enforzati dawn il-miżuri, hekk kif dawn il-miżuri fl-ebda hin ma ġew diskussi mis-soċjeta' rikonvenzjata ma' l-impjegati tagħha. Għaldaqstant l-intimat rikonvenzjonati affronta lis-soċjeta' rikonvenzjonata, dwar dan il-permess sabiex jingħata spjegazzjoni min naħa tal-kumpanija dwar il-ħruġ ta' dan il-permess. Madankollu, is-soċjeta' rikonvenzjonati, minflok m' ammettiet li l-permess tad-Dipartiment tal-Industrija u Relazzjonijiet tal-Impjieg (DIER) inħareġ mingħajr ma' assigurat illi l-ewwel tiddiskuti dawn il-miżuri mal-impjegati tagħha, kif kienet obligata tagħmel qabel ma tapplika għal tali permess, is-soċjeta' rikonvenzjonata minflok ddeċidiet illi nhar il-ħdax (11) ta' Ġunju tas-sena elfejn u ghoxrin (2020) tissospendi lill-impjegat tagħha mill-impjieg tiegħu għal allegattament aġir illegali u tħallsu nofs il-paga dovuta lilu. Is-soċjeta' rikonvenzjonata infurmat lill-intimat rikonvenzjonati illi kienet ser tipproċedi b'investigazzjoni kontrih sabiex tiskopri kif huwa ra kopja ta' dan il-permess hekk kif allegat illi l-intimat rikonvenzjonati ra dan id-dokumenti mingħajr l-awtorizzazzjoni tagħha. Is-soċjeta' rikonvenzjonata naqqset għal kollox milli tagħti spjegazzjoni ta' kif ottjeniet permess mid-Dipartiment tal-Industrija u Relazzjonijiet tal-Impjieg (DIER) mingħajr ma onorat l-obbligi tagħha.*

Minflok hija tefgħat il-ħtija kollha tagħha fuq l-intimat rikonvenzjonanti minħabba l-istess dokument li huwa sab waqt illi huwa kien qed jaqdi dmiru bhala ICT Systems Administrator;

- 5. Illi minkejja li għaddew hdax-il gurnata min-notifika tas-sospensjoni, is-soċjeta' rikonvenzjonata qatt ma tkellmet jew kkuntatjat lill-intimat rikonvenzjonanti dwar l-investigazzjoni illi s-soċjeta' rikonvenzjonata kellha allegattament tagħmel u l-intimat rikonvenzjonanti baqa' ma rċieva l-ebda informazzjoni dwar meta jew jekk huwa kellux jirritorna lura għax-xogħol. L-intimat rikonvenzjonanti fl-ebda stadju ma ingħata l-oppurtunita' sabiex jispjega b'mod formali l-pożizzjoni tiegħu dwar dak li kien qed jiġi allegat dwaru, jiġifieri illi huwa ottjena dokument tal-kumpanija mingħajr l-ebda awtorizzazzjoni u għaldaqstant huwa kellu jibqa' sossendiet mingħajr l-oppurtunita li jiddefendi lillu nnifsu;*
- 6. Illi l-intimat rikonvenzjonanti ma' setax jibqa' fi stat ta' sospensjoni indefinit, jirċievi biss nofs il-paga dovuta lillu, mingħajr l-ebda ħjiel dwar jekk l-investigazzjoni mis-soċjeta' rikonvenzjonata kienetx fil-proċess li ssir u meta kien ser ikun jaf l-eżitu ta' din l-investigazzjoni, u dan minkejja li l-intimat rikonvenzjonanti pprova jikkuntatja lis-soċjeta' rikonvenzjonata għal xi tip ta' tagħrif dwar dan;*
- 7. Illi għaldaqstant l-intimat rikonvenzjonanti ħassu illi huwa qed jiġi kkastigat b'mod ingust mis-soċjeta' rikonvenzjonata għall fatt illi huwa kien kellimhom dwar dokument illi s-soċjeta' rikonvenzjonata ottjeniet mingħajr m'onorat l-obbligi tagħha u li wasal għand l-intimat rikonvenzjonanti waqt il-qagħdi ta' dmirijietu;*

8. *Illi għal raġunijiet kollha suesposti, l-intimat rikonvenzjonanti haas illi ma kellu ebda għażla oħra hlief li jirriżenja abbażi ta' 'constructive dismissal' mill-impjieg tiegħu. L-intimat rikonvenzjonanti kjarament indika r-raġuni ta' terminazzjoni tal-impjieg tiegħu fl-ittra ta' riżenja mibgħuta mir-rappreżentanti legali tal-intimat rikonvenzjonant datata t-tnejn u għoxrin (22) ta' Ġunju tas-sena elfejn u għoxrin (2020) (ittra hawn annessa u mmarkata Dok Ċ) u kkonfermata minnu stess nhar is-sebgha u għoxrin (27) ta' Ġunju tas-sena elfejn u għoxrin (2020) (ittra hawn annessa u mmarkata Dok D);*
9. *Illi minkejja illi s-soċjeta' rikonvenzjonata rċieviet din l-ittra, hija fl-ebda waqt ma oġġezzjonat għar-raġuni ta' terminazzjoni indikata mill-intimat rikonvenzjonanti, jiġifieri dik ta' 'constructive dismissal' u baqgħet ma tatu l-ebda indikazzjoni illi s-soċjeta' rikonvenzjonata xtaqet iżommu f'impjieg magħha jew li l-investigazzjoni kienet fil-fatt qed issir;*
10. *Illi għaldaqstant ai termini Artikolu 36 (11) tal-Kap 452 tal-Liġijiet ta' Malta, is-soċjeta' rikonvenzjonata hija responsabbli tħallas lill-intimat rikonvenzjonant is-somma ta' għoxrin elf u tmien mitt Ewro (€20,800), rappreżenanti nofs il-paga li kien ikollu jedd għaliha l-konvenut li kieku huwa ma giex imġiegħel jirriżenja mill-impjieg tiegħu bl-aġir tas-soċjeta' rikonvenzjonata u dan stante li l-intimat rikonvenzjonant gie mkeċċi mill-impjieg tiegħu abbażi ta' dak li jissejjaħ 'constructive dismissal' u fl-ebda waqt ma kien hemm riżenja volontorja kif jidher ċar mill-ittra datata tnejn u għoxrin (22) ta' Ġunju tas-sena elfejn u għoxrin (2020) (hawn annessa u mmarkata Dok Ċ) u kkonfermata minnu stess nhar is-sebgha u għoxrin (27) ta' Ġunju tas-sena elfejn u għoxrin (2020).*

Għaldaqstant, fid-dawl tas-suespost ir-Rikonvenzjonanti jitlob lil dina l-Onorabbli Qorti sabiex prevja kawlsiasi provvedimenti oħra illi jidhrilha xierqa u opportuni:

- 1. Tiddikjara illi s-soċjeta' rikonvenzjonata tterminat l-impjeg tal-intimat rikonvenzjonanti abbażi ta' 'constructive dismissal';*
- 2. Tiddikjara illi s-soċjeta' rikonvenzjonata għandha tħallas l-intimat rikonvenzjonanti s-somma t'għoxrin elf u tmien mitt Ewro (€20,800), rappreżenanti nofs il-paga li kien ikollu jedd għaliha l-konvenut li kieku huwa ma giex imġiegħel jirriżenja mill-impjeg tiegħu mis-soċjeta' rikonvenzjonata u dan ai termini tal-Artikolu 36 (11) tal-Kap 452 tal-Liġijiet ta' Malta;*

Bl-ispejjeż u l-imġax legali kontra s-soċjeta' rikonvenzjonata li minn issa tibqa' nġunta in subizzjoni.

Rat il-lista tax-xhieda u d-dokumenti annessi mal-kontro-talba.

Rat ir-risposta ġuramentata tas-soċjeta' attriċi rikonvenzjonata tat-2 ta' Diċembru 2020 permezz ta' liema tressqu s-segweni eċċezzjonijiet -

“Tesponi bir-rispett, u bil-ġurament tagħha Lisa Hunter [K.I. Nru: 402170], fil-vesti tagħha ta' direttriċi tas-soċjetà esponenti tiddikjara:

- 1. Illi s-soċjetà rikorrenti rikonvenzjonata tirrespingi bħala infondati fil-fatt u fid-dritt l-allegazzjonijiet u t-talbiet rikonvenzjonali kollha u dan għar-raġunijiet li se jiġu spjegati aħjar fil-mori.*

2. *In linea preliminari jiġi eċċepit illi din l-Onorabbli Qorti ma għandhiex ġurisdizzjoni li tisma', taqta' u tiddeċiedi kwistjonijiet rigwardanti constructive dismissal li l-konvenut rikonvenzjonanti qiegħed jallega li sofra, stante li huwa ċar illi mill-animae tal-Art 75 tal-Kap 452 “[I]t-Tribunal Industrijali jkollu l-ġurisdizzjoni esklużiva li jikkunsidra u jiddeċiedi (a) il-kazijiet kollha fejn jiġi allegat li saret tkeċċija ingusta.”*

3. *Illi jiġi rilevat kif il-konvenut jiddikjara bil-ġurament illi filwaqt li eżerċita d-dmirijiet tiegħu ta' ICT Systems Administrator, “iltaqa' ma' komunikazzjoni mid-Dipartiment tar-Relazzjonijiet Industrijali u tal-Impjeg (DIER)...” u dan għaliex huwa ferm lil hinn mill-kompitu ta' ICT Systems Administrator li jidhol fil-kontijiet tal-emails elettronici ta' kollegi li jaħdmu mas-soċjetà rikonvenzjonata u jara x'korrispondenza għandhom u m'għandhomx. Jekk xejn, dan kien abbuż ta' poter u ksur serju tal-privatezza.*

4. *Kif huwa inawdit ukoll, u dan mingħajr preġudizzju għas-suespost kif il-konvenut, wara li ntalab sabiex iħalli l-apparat elettroniku li kien juża fil-qadi ta' dmirijietu, u dan sabiex ma tiġix mittiefsa informazzjoni tas-soċjetà rikonvenzjonata, dan unilaterlament iddeċieda li jidhol fl-istess apparat u jagħmel factory reset remotely, liema factory reset, trid persuna esperta fil-qasam tal-IT sabiex jagħmilha, u hadd ma kellu interess li ssir, hlietu. Dan il-fatt, ikompli jipprova kemm l-istess konvenut kellu x'jaħbi u beża' mir-riperkussjonijiet li tali informazzjoni setgħet tikkaġunala.*

5. *Illi s-soċjetà rikonvenzjonata tirrespingi l-allegazzjonijiet illi hija naqset milli twettaq uħud mill-obbligi kuntrattwali bil-qawwa kollha, għaliex fil-fatt kien bil-kontra: huwa l-konvenut li ddeċieda li jikser l-obbligi kuntrattwali tiegħu, u l-istess ippretenda illi l-ammont minnu dovut bil-liġi, jiġi maħfur u dan mingħajr ebda raġuni valida kif jista' jiġi ampjament ppruvajt fil-mori.*

6. *Illi minkejja li s-soċjetà rikonvenzjonata bla preġudizzju ippruvat tasal fi ftehim mal-istess konvenut, jirriżulta b'mod ċar li l-konvenut lanqas fi ftehim maried jasal u minflok sfaċċatament iddeċieda li jirrikorri sabiex jhedded lill-istess soċjetà li se "jikxifha" mal-impjegati tagħha l-oħrajn jekk ma tippermettilux li l-istess jitlaq mill-impjieg mingħajr ma jhallas xejn kontra l-provvedimenti tal-istess kuntratt tax-xogħol tiegħu udak premiss fil-liġi..*
7. *Illi l-allegazzjonijiet li s-soċjetà intimata agixxiet b'xi mod irregolari fl-isfond tat-tibdiliet temporanji tagħha kostretti millCOVID-19, huma totalment infondati fil-fatt u fid-dritt..*
8. *Illi l-arranġamenti li seħhew fi żmien il-bidu tal-pandemija (April 2020) damu fis-seħħ anqas minn sitt xhur, u madanakollu fi kwalunkwe każ, il-konvenut fl-ebda mument, la bil-fomm u lanqas bil-kitba ma wera li ma jaqbilx mat-tibdiliet (temporanji) li kellhom iseħħu kawża tal-impatt li l-pandemija kellha fuq is-soċjetà rikorrenti sabiex issalva l-impjegati, u dan minkejja li dan gie infurmat bl-istess sa minn April.*
9. *Illi s-soċjetà rikonvenzjonata onorat il-kuntratt tal-impjieg li kellha mal-konvenut u ma kellhiex fil-ħsieb li tittermina l-impjieg tal-konvenut, qabel ma dan iddeċieda li juża aġir inaċċettabbli fil-konfront tas-soċjetà li kienet thaddmu u hemmhekk skattaw proċeduri dixxiplinarji..*
10. *Illi kien fil-fatt il-konvenut li unilateralment irreżenja nhar it-22 ta' Ġunju, 2020 u dan għaliex kif se jiġi ppruvat fil-mori tal-kawża dan kien diġà daħal fi ftehim ta' impjieg gdid ma' prinċipal ieħor, li beda possibbilment fl-1 ta' Lulju, 2020.*

11. *Illi kien għalhekk li s-soċjetà rikorrenti ma kellhiex iċ-ċans li tavvanza fil-proċeduri ta' dixxiplina fil-konfront tal-konvenut sabiex tagħtih l-opportunità ta' smiġh xieraq u għalhekk huwa sfaċċat kif il-konvenut jallega li ma nġhata l-ebda ċans li jiddefendi lilu nnifsu, meta huwa stess lanqas kellu l-awdiċità jkun parti mill-proċess fejn l-istess jispijega ruħu għal dak li għamel.*

12. *Illi għalhekk huwa inadwit kif il-konvenut qed jittenta jdawwar in-nuqqassijiet tiegħu fuq is-soċjetà rikonvenzjonata, liema soċjetà imxiet mhux biss skont il-liġi iżda anki b'rispett u etika fil-konfront tal-konvenut u dan minkejja illi huwa evidenti li l-ħsieb tal-konvenut rikonvenzjonant huwa biss li jinganna u jqarraq u dan sabiex jevita r-riperkussjonijiet kuntrattwali illi huwa kien marbut bihom.*

13. *Illi b'hekk il-konvenut rikonvenzjonant ma jistax jgħid illi is-soċjetà rikorrenti rikonvenzjonata b'xi mod aġixxiet jew itterminat l-impjieg tiegħu abbażi ta' constructive dismissal, u b'hekk is-soċjetà rikonvenzjonata qatt ma tista' tinzamm responsabbli ta' ebda dannu, mhux lanqas peress illi l-istess s-soċjetà rikonvenzjonata onorat l-obbligi kuntrattwali tagħha fl-intier tagħhom.*

14. *Sussidjarjament, , u mingħajr preġudizzju għal dak sopra indikat, l-oneru tal-prova huwa fuq il-konvenut rikonvenzjonant li jipprova illi s-soċjetà b'xi mod kisret xi parti mill-ftehim ta' impjieg ta' bejn il-partijiet u jipprova l-allegat in-nuqqas daparti s-soċjetà konvenuta.*

15. *Illi b'hekk it-talbiet rikonvenzjonali għandhom jiġi interament miċhuda bl-ispejjeż kontra l-konvenut rikonvenzjonant li minn issa huwa nġunt in subizzjoni."*

Rat il-lista tax-xhieda annessa mar-risposta ġuramentata.

Semgħet it-trattazzjoni tad-difensuri tal-partijiet dwar it-tieni eċċezzjoni preliminari tas-soċjeta' attriċi rikonvenzjonata.

Rat li l-kawża thalliet għall-lum għas-sentenza preliminari dwar din is-sentenza.

Rat l-atti l-oħra tal-kawża.

Ikkunsidrat:

Is-soċjeta' attriċi ntavolat il-proċeduri odjerni sabiex titlob lill-Qorti tikkundanna lill-konvenut biex jagħmel tajjeb għall-konsegwenzi kollha naxxenti mit-terminazzjoni unilaterali tiegħu tal-kuntratt ta' mpjieg definit li kellu magħha senjatement il-ħlas tal-valur ta' nofs il-paga li kien ikun intitolat għaliha li kieku baqa' fl-impjieg għaž-żmien rimanenti skont il-kuntratt, l-ispejjeż imħallsa minnha marbuta mal-permess tax-xogħol tal-istess konvenut, ir-ritorn ta' kull aċċess, informazzjoni u/jew dokumentazzjoni kunfidenzjali li għandu u li tappartjeni lill-attriċi kif ukoll il-likwidazzjoni u l-ħlas tad-danni.

Minn naħa tiegħu l-konvenut jirrespingi dawn il-pretensjonijiet bħala nfondati fil-fatt u fid-dritt u qegħdin isiru in mala fede u b'mod abbużiv u vessatorju. Huwa jsostni li ma rriżenjax volontarjament mill-impjieg tiegħu mas-soċjeta' attriċi iżda kien każ ta' *constructive dismissal*. Inoltre huwa jgħid li f'ebda stadju ma' aċċessa nformazzjoni li ma kienx awtorizzat jara jew uża xi kontenut kunfidenzjali kontra s-soċjeta' attriċi għall-gwadann personali tiegħu stante li l-informazzjoni in kwistjoni kienet tappartjeni lilu direttament bħala mpjegat tagħha u kellu kull aċċess għaliha.

Il-konvenut ipprevalixxa ruħu mit-talbiet tas-soċjeta' attriċi u ppreżenta kontro-talba kontestwalment mar-risposta ġuramentata tiegħu. Huwa talab lill-Qorti tiddikjara li s-soċjeta' rikonvenzjonata tterminatlu l-impjieg a bażi ta' constructive dismissal u tordnalha tħallsu s-somma ta' €20,800 rappreżentanti nofs il-paga li kien ikollu dritt għaliha li kieku ma ġiex imġiegħel jirriżenja mill-impjieg tiegħu magħha ai termini tal-artiklu 36 (11) tal-Kap 452 tal-Liġijiet ta' Malta.

Is-soċjeta' attriċi rikonvenzjonata laqgħet għal din il-kontro-talba billi ċaħdet l-allegazzjonijiet u l-pretensjonijiet tal-attur fil-mertu. Hija ressqet ukoll eċċezzjoni preliminari li ser tiġi trattata u deċiża fis-sentenza tal-lum u li tgħid hekk –

“2. In linea preliminari jiġi eċċepit illi din l-Onorabbli Qorti m’ghandhiex ġurisdizzjoni li tisma’, taqta’ u tiddeċiedi kwistjonijiet rigwardanti constructive dismissal li l-konvenenut rikonvenzjonanti qiegħed jallega li sofra, stante li huwa ċar illi mill-animae tal-Art 75 tal-Kap 452 “[1]It-Tribunal Industrijali jkollu l-ġurisdizzjoni esklużiva li jikkunsidra u jiddeċiedi (a) il-kazijiet kollha fejn jiġi allegat li saret tkeċċija ingusta.”

Ikkunsidrat:

Huwa paċifiku li l-konvenut rikonvenzjonant kien impjegat mas-soċjeta' attriċi rikonvenzjonata b'**kuntratt ta' xogħol għal żmien definit** u ċioe' mis-16 ta' Mejju 2018 sal-15 ta' Mejju 2022.

Jirriżulta wkoll li l-baži tal-azzjoni tiegħu fil-kontro-talba hija allegata *constructive dismissal* u ċioe' sitwazzjoni fejn huwa kien kostrett jirriżenja mill-impjieg kontra r-rieda tiegħu minħabba l-komportament tas-soċjeta' attriċi bħala *employer* tiegħu.

Jirriżulta wkoll li t-talba tal-konvenut rikonvenzjonant għall-ħlas ta' nofs il-paga li kien ikun intitolat għaliha li kieku ma giex allegatament imgiegħel jirriżenja mill-impjeg hija bażata fuq l-artikolu 36(11) tal-Kap 452.

L-argument tas-soċjeta' attriċi fl-eċċezzjoni tagħha huwa li din il-Qorti fil-kompetenza ċivili tagħha m'għandhiex il-ġurisdizzjoni li tisma' l-mertu tal-kontro-talba tal-konvenut rigwardanti l-*constructive dismissal* stante li din hija materja li taqa' taħt il-kompetenza esklużiva tat-Tribunal Industrijali ai termini tal-artikolu 75 (1) (a).

Il-Qorti sejra l-ewwel tagħmel referenza għal dak li ngħad mill-Qrati dwar eċċezzjonijiet simili qabel ma ddaħħlu fis-seħħ emendi godda permezz tal-Att Nru LVIII tal-2020 (li sejra ssir referenza għalih aktar 'il quddiem).

Sa qabel ma gie ntrodott dan l-Att appena msemmi, eċċezzjonijiet simili għal dik odjerna f'kawżi li jirrigwardaw terminazzjoni ta' kuntratti ta' xogħol għal żmien definit ġew trattati u deċiżi mill-Qrati tagħna fis-sens li l-artikolu 75 (1) (a) tal-Kap 452 gie meqjus li ma huwhiex applikabbli għal kuntratti ta' xogħol għal perjodu definit. Dan peress li kuntratt ta' impjeg għal terminu ta' żmien fiss ma kienx jaqa' taħt id-definizzjoni ta' "*tkeċċija ingusta*" li hemm fil-Kap 452 stante li tali definizzjoni kienet tirreferi biss għal tkeċċija ta' mpjegat b'kuntratt għal perjodu ndefinit. Għaldaqstant il-konkluzjoni **kienet** li l-artikolu 75 (1) (a) tal-Kap 452 ma jinkludix kwistjonijiet ta' tkeċċija ngusta marbuta ma' temm ta' mpjeg għal żmien fiss.

Għalhekk kien ingħad hekk fil-każ *Nenad Veselji vs St. Andrew's Football Club* deċiż fl-24 ta' Ġunju 2020 -

"Is-sentenza tal-lum hija limitata għat-tielet eċċezzjoni tal-klabb konvenut li permezz tagħha eċċepixxa li din il-Qorti m'għandhiex ġurisdizzjoni tisma' u tiddeċiedi l-kawza peress li a tenur tal-artikolu 75 tal-Att dwar l-Impiegi u r-Relazzjonijiet Industrijali (Kapitolu 452 tal-Liġijiet ta' Malta), huwa t-Tribunal Industrijali li għandu ġurisdizzjoni u kompetenza jisma l-każ.

L-artikolu 75(1) tal-Kap. 452, sa fejn huwa rilevanti għall-mertu tal-kwistjoni li ser tiġi deċiża llum, jaqra hekk:

“Minkejja kull ma jinsab f’kull liġi oħra, it-Tribunal Industrijali jkollu l-ġurisdizzjoni esklużiva li jikkunsidra u jiddeċiedi –

(a) il-kazijiet kollha fejn jiġi allegat li saret tkeċċija ingusta;

u

(b) il-kazijiet kollha li jaqgħu taħt il-ġurisdizzjoni tat-Tribunal Industrijali bis-saħħa tat-Titolu I ta’ dan l-Att jew ta’ regolamenti preskritti tahtu, għal kull għan barra minn proċeduri dwar reati kontra xi liġi, u r-rimedju ta’ haddiem hekk imkeċċi jew li mod ieħor jallega il-ksur tad-dritt tiegħu skont it-Titolu I ta’ dan l-Att ikun biss billi l-ilment tiegħu jintbagħat lit-Tribunal Industrijali u mhux xort’oħra.”

Skont l-istess Att, ‘tkeċċija ingusta’ tfisser hekk:

“(a) it-temm mill-prinċipal dwar dak il-haddiem ta’ kuntratt ta’ impieg għal żmien mhux stabbilit (barra minn impieg bi prova skont kif imfisser f’dan l-Att) li jkun temm li ma jsirx biss minhabba redundancy jew għal raġuni xierqa skont id-dispożizzjonijiet rilevanti ta’ dan l-Att jew xi regolamenti magħmulin taht dan l-Att, jew

(b) li jkun sar bi ksur tad-dispożizzjonijiet tal-artikolu 64(4),

Jew

(ċ) li, għalkemm isir minhabba redundancy jew għal raġuni xierqa, ikun diskriminatorju kif imfisser f’dan l-Att jew f’xi regolamenti magħmulin tahtu; u tinkludi kull nuqqas mill-prinċipal li jerga’ jimpjega lil dik il-persuna jew li jerga’ jimpjegaha skont l-artikolu 36(3);”

*Eċċezzjoni simili għal dik tal-lum giet trattata u deċiża mill-Qorti tal-Appell Inferjuri fid-deċiżjoni tagħha tal-25 ta’ Jannar 2019 filkawża fl-ismijiet **Waldemar David Galea vs l-Università ta’ Malta**.*

“Paragrafu (a) tal-artikolu 75(1) isemmi biss kuntratt ta’ impieg għal żmien mhux stabbilit. Ladarba fl-Att dwar l-impiegi u Relazzjonijiet Industrijali (Kap. 452) hemm definizzjoni tal-kliem ‘tkeċċija ingusta’, daww il-kliem jistgħu jfissru biss dak li tghid id-definizzjoni.

Għaldaqstant, tkeċċija ta’ impjegat b’kuntratt ta’ impieg għal żmien fiss, ma jaqax taht id-definizzjoni ta’ ‘tkeċċija ingusta’ li hemm fil-Kap. 452. Għalhekk paragrafu (a) tal-artikolu 75(1) ma japplikax għall-kuntratti ta’ impieg għal

żmien fiss. Il-każ in eżami lanqas mhu xi każ tat-tip li jissemmew f'paragrafi (b) u (c) tal-istess disposizzjoni.

Saret riferenza għas-sentenza *Nehls v Sterling Travel and Tourism Limited* li din il-qorti tat-23 ta' Frar, 2005. Dak il-każ kien ukoll jikkonċerna impieg b'terminu fiss. Fih il-qorti eżaminat jekk it-Tribunal Industrijali kellux ġurisdizzjoni taħt paragrafu (b) tal-artikolu 75(1). Għalkemm hu minnu li kif qalet dik il-qorti d-definizzjoni ta' 'tkeċċija ingusta' giet amplifikata minn kif kienet id-disposizzjoni qabel it-tibdil li sar bil-Kap. 452, madankollu mid-disposizzjoni hu ovvju li ma gietx amplifikata biex tinkludi tkeċċija minn impieg b'terminu fiss.

Kien taħt paragrafu (b) li f'dik is-sentenza din il-qorti waslet biex tgħid li t-Tribunal Industrijali għandu l-kompetenza sabiex jiddeciedi l-każ. Konkluzjoni li jidher li waslet għaliha għaliex:

“Jidher manifestament minn din id-dikjarazzjoni illi l-appellata kienet qed tinvoka d-dispost ta' l-Artikolu 36 tal-Kapitolu 452 raffigurat taħt Taqsima V - Temm ta' Kuntratti ta' Servizz, hekk formanti parti minn Titolu I ta' l-Att li għalih jirreferi s-subinċiż (b) ta' l-Artikolu 75.”

Paragrafu (b) ma jgħidx li t-Tribunal Industrijali għandu ġurisdizzjoni fil-każijiet kollha li jissemmew f'Titolu I, iżda biss “(b) il-każijiet kollha li jaqgħu taħt il-ġurisdizzjoni tat-Tribunal Industrijali bis-saħħa tat-Titolu I ta' dan l-Att jew ta' regolamenti preskritti taħtu”.

Dwar din id-disposizzjoni il-qorti taqbel mar-ragunament tal-appellanti (ara pagni 7-9 tar-rikors tal-appell). F'Titolu I tal-Kap. 452 jissemmew espressament il-każijiet fejn wieħed għandu jfittex rimedju quddiem it-Tribunal Industrijali (ara artikolu 30 tal-Kap.452). Fir-rigward ta' każijiet oħra, inkluż dawk li jissemmew f'artikolu 36(11) u (14) it-Tribunal Industrijali ma jissemmiex. Fit-Titolu I huma identifikati każijiet fejn l-ilment għandu jsir quddiem it-Tribunal Industrijali, u l-qorti tifhem paragrafu (b) tal-artikolu 75(1) fis-sens li qiegħed jirreferi għal dawk il-każijiet biss u mhux għal kull każ li jista' jinqala' fejn tapplika xi disposizzjoni taħt Titolu I tal-Kap. 452. Il-qorti hekk biss tista' tifhem il-kliem 'li jaqgħu taħt il-ġurisdizzjoni tat-Tribunal Industrijali bis-saħħa tat-Titolu I.

Il-qorti żżid li jekk il-legislatur kellu l-intenzjoni li kull każ li jaqa' taħt Titolu I tal-Att ikun fil-ġurisdizzjoni tat-Tribunal Industrijali, il-qorti tifhem li f'paragrafu (b) tal-artikolu 75 kien jingħad espressament li t-Tribunal Industrijali għandu l-kompetenza esklussiva li jiddeciedi l-każijiet

kollha li jaqgħu taħt Titolu I tal-Att, u mhux il-każijiet li “jaqgħu taħt il-ġurisdizzjoni tat-Tribunal Industrijali bis-saħħa tat-Titolu I.”

Hu minnu li l-artikolu 75(1) ikompli li r-rimedju għall-impjegat imkeċċi jew “li mod ieħor jallega il-ksur tad-dritt tiegħu skont it-Titolu I ta’ dan l-Att” hu biss quddiem it-Tribunal Industrijali. Pero’ dawk il-kliem iridu jigu applikati b’mod li ma jgħibux fix-xejn paragrafu (b) tal-istess disposizzjoni.”

Din il-Qorti tikkondividi bis-shiħ dan l-insenjament tal-Qorti tal-Appell. Il-liġi hija ċara u għal dak li għandu x’jaqsam ma tkeċċija ingusta, il-kompetenza tat-Tribunal Industrijali hija limitata skont ma jipprovdni l-artikolu 75(1). Il-klabb konvenut jinsisti li f’din il-kawża l-ewwelnett irid jiġi deċiż jekk kienx hemm tkeċċija ingusta, iżda tkeċċija ta’ impjegat b’kuntratt ta’ impieg għal żmien fiss, ma jaqax taħt id-definizzjoni ta’ ‘tkeċċija ingusta’ li nsibu fil-Kap. 452.

Għalhekk, paragrafu (a) tal-artikolu 75(1) ma japplikax għall-kuntratt mertu tal-kawża. Il-każ in eżami lanqas ma huwa xi każ tax-xorta li jissemmew f’paragrafi (b) u (c) tal-istess disposizzjoni tal-liġi. Isegwi għalhekk illi m’għandux raġun il-klabb konvenut meta jgħid li huwa t-Tribunal Industrijali li għandu ġurisdizzjoni u kompetenza esklussiva sabiex jisma’ u jiddeċiedi l-mertu ta’ din il-kawża.

Għalhekk u għal dawn ir-ragunijiet, din il-Qorti qieghda taqta’ u tiddeċiedi billi tiċhad it-tielet eċċezzjoni preliminari ta’ St. Andrew’s Football Club u tordna l-prosegwiment tal-kawża.”

Fil-każ Joseph Avellino vs Citadel Insurance plc deċiż fit-12 ta’ Lulju 2019 il-Qorti tal-Appell irrevokat is-sentenza tal-ewwel qorti li kienet laqgħet eċċezzjoni simili għal dik fil-każ odjern u kienet qalet hekk –

”Jibda billi jiġi osservat li, l-kuntratt ta’ xogħol in kwistjoni huwa wieħed għal terminu ta’ żmien fiss. Filwaqt li l-attur appellant isejjes l-azzjoni tiegħu fuq Artikolu 36(11) tal-Kap. 452 u jargumenta li t-terminazzjoni tal-impjeg b’terminu ta’ ngaġġ fiss, iwassal għall-obbligu tas-soċjeta` appellata li tagħmel il-ħlas kontemplat fl-Artikolu 36(11) tal-Kap. 452; min-naħa tagħha s-soċjeta` konvenuta appellata tinsisti li dan l-obbligu ma jibqax fis-seħħ jekk ikun hemm raġuni tajba u biżżejjed għat-tkeċċija (Artikolu 36(14)). Kwindi ladarba sabiex tiġi nvestita t-talba tal-attur appellant, is-soċjeta` konvenuta appellata tishaq li jehtieg isir sħarriġ dwar jekk it-tkeċċija kenitx waħda ġusta jew le, meta dan, issostni huwa mertu li jispetta lit-Tribunal Industrijali li jinvesti, peress li għandu

l-kompetenza esklussiva f'dan il-qasam u dan a tenur tal-Artikolu 75 tal-Kap.452.

*It-terminazzjoni ta' mpjieg qabel il-waqt ta' kuntratt fiss hu regolat mill-artikolu 36 tal-Kap 452, li fis-subartikoli (11) u (14) jipprovdu hekk: “(11) Prinċipal li jibgħat l barra impjegat qabel ma jagħlaq iż-żmien speċifikat f'kuntratt ta' servizz, **ikollu jhallas lill-impjegat nofs il-paga kollha li kienet tkun tmiss lill-impjegat dwar il-bqija taż-żmien espressament miftiehem.***

...

*(14) Minkejja d-disposizzjonijiet ta' hawn qabel ta' dan l-artikolu, prinċipal jista' jibgħat impjegat u l-impjegat jista' jitlaq is-servizz tal-prinċipal, **mingħajr ma jagħti avviż u mingħajr ebda obbligu li jagħmel hlas kif dispost fis-subartikoli (10), (11) u (12) jekk ikun hemm raġuni tajba u biżżejjed biex dak l-impjegat jintbagħat jew jitlaq mis-servizz:**”*

Min-naha l-oħra l-eċċezzjoni preliminari tas-soċjeta` konvenuta appellata tissejjes fuq l-Artikolu 75 tal-Kap. 452 li jipprovdi:

“(1) Minkejja kull ma jinsab f'kull liġi oħra, it-Tribunal Industrijali jkollu l-ġurisdizzjoni esklużiva li jikkunsidra u jiddeċiedi –

(a) il-kazijiet kollha fejn jiġi allegat li saret tkeċċija ingusta;

u

(b) il-kazijiet kollha li jaqgħu taħt il-ġurisdizzjoni tat-Tribunal Industrijali bis-saħħa tat-Titolu I ta' dan l-Att jew ta' regolamenti preskritti taħtu,

“għal kull għan barra minn proċeduri dwar reati kontra xi liġi, u r-rimedju meta haddiem hekk imkeċċi jew li mod ieħor jallega il-ksur tad-dritt tiegħu skont it-

Titoli I ta' dan l-Att ikun biss billi l-ilment tiegħu jintbagħat lit-Tribunal Industrijali u mhux xort'oħra.

Għandu jingħad mal-ewwel li, din il-Qorti ma tistax taqbel mas-soċjeta` konvenuta appellata, in kwantu għalkemm hija torbot l-azzjoni attriċi mal-esklussività tal-kompetenza tat-Tribunal Industrijali li jisma' każijiet ta' tkeċċija ngusta, kif jingħad fl-Artikolu 75 tal-Kap. 452, hija donnha twarrab il-fatt li l-istess Kap. 452 jagħti definizzjoni ta' tkeċċija ngusta. Dan kuntrarjament għal dak li jingħad mis-soċjeta` konvenuta appellata u mill-ewwel Qorti fis-sentenza appellata, jagħmel distinzjoni bejn kuntratt t'impieg għal terminu ta' żmien fiss u wieħed għal żmien indefinit. Tant hu hekk li fl-istess tifsira ta' "tkeċċija ingusta" jingħad:

"tkeċċija ingusta", dwar haddiem, tfisser –

(a) it-temm mill-prinċipal dwar dak il-haddiem ta' kuntratt ta' impieg għal żmien mhux stabbilit (barra minn impieg bi prova skont kif imfisser f'dan l-Att) li jkun temm li ma jsirx biss minħabba redundancy jew għal raġuni xierqa skont iddispożizzjonijiet rilevanti ta' dan l-Att jew xi regolamenti magħmulin taħt dan l-Att, jew

(b) li jkun sar bi ksur tad-dispożizzjonijiet tal-artikolu 64(4), jew

(c) li, għalkemm isir minħabba redundancy jew għal raġuni xierqa, ikun diskriminatorju kif imfisser f'dan l-Att jew f'xi regolamenti magħmulin taħtu;"

*Kwindi ladarba kuntratt ta' impieg għal terminu ta' żmien fiss ma jaqax taħt id-definizzjoni ta' tkeċċija ngusta li hemm fil-Kap. 452, huwa ritenut li l-Artikolu 75(1)(a) ma japplikax għall-kuntratti ta' żmien fiss. Mill-provi in atti lanqas jirriżulta li l-każ in eżami jaqa' taħt il-każijiet li jissemew taħt il-paragrafi (b) u (c) tal-istess tifsira. Relevanti f'dan is-sens hija s-sentenza reċenti ta' din il-Qorti (Sede Inferjuri) tal-25 ta' Jannar 2019, fil-kawza fl-ismijiet **Waldemar David Galea vs L-Universita' ta' Malta**, fejn filwaqt li dik il-Qorti waslet għall-istess konkluzjoni fir-rigward tal-interpretazzjoni tal-Artikolu 75(1)(a) tal-Kap.452, l-istess Qorti eżaminat ukoll l-interpretazzjoni wara l-Artikolu 75(1)(b) tal-istess Kap. 452 u dan fid-dawl tas-sentenza ċitata kemm mill-ewwel Qorti, kif ukoll miż-żewġ kontendenti f'din il-kawza, ta' **Rita Nehls v. Sterling Travel and Tourism Limited** .....*

(....)

*Din il-Qorti taqbel perfettament ma' din l-interpretazzjoni tal-Artikolu 75(1)(b) tal-Kap. 452, liema interpretazzjoni tinsab assodata wkoll fis-sentenza tagħha tal-11 ta' Novembru, 2011, fil-kawża fl-ismijiet **Karmenu Vella v. General Workers' Union**, fejn ingħad ukoll li kieku kellha tingħata nterpretazzjoni mod ieħor, anke s-subartikolu (1)(a) tal-Artikolu 75 kien ikun superfluwu u kwindi mhux it-taqsimiet kollha tat-Titolu I, jaqgħu taħt il-gurisdizzjoni esklussiva tat-Tribunal Industrijali.*

*Kif għustament josserva l-attur appellant fir-rikors tal-appell tiegħu, ladarba l-gurisdizzjoni esklussiva tat-Tribunal Industrijali hija biss eċċezzjoni għall-gurisdizzjoni ġenerali u aktar wiesgħa ta' dawn il-Qrati, l-imsemmija gurisdizzjoni speċjali mnissla mill-provvedimenti ta' liġi speċjali, m'għandhiex tithalla toħroġ lil hinn mil-limiti stretti li huma maħsuba f'dik il-liġi speċjali. (Ara f'dan is-sens is-sentenza tal-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili tal-25 ta' Settembru, 2003, fil-kawża fl-ismijiet **Mary Doris Camilleri vs St. Paul's Court Ltd et**).*

Hekk ukoll kif ritenut drabi oħra mill-qrati tagħna, s-setgħa tal-Qorti hekk imsejha "ordinarja", li tisma' kawża mressqa quddiemha tibqa' sakemm ma jirriżultax li dik is-setgħa giet imneħħija b'mod espress permezz ta' provvediment tal-liġi. Eżempju ċar huma r-Regolamenti dwar Kuntratti ta' Servizz għal Terminu ta' Żmien Fiss (L.S.452.81), li jipprovdu speċifikatament li l-ilmenti għal dawk il-każijiet fejn il-prinċipal ikun kiser id-dritt mogħti lilu b'dawk ir-regolamenti (bħal per eżempju l-prinċipju ġenerali ta' non-diskriminazzjoni taħt ir-regolament numru 4), għandhom jitressqu quddiem it-Tribunal Industrijali (regolament 8). Kwindi għalkemm dawk ir-regolamenti dwar kuntratti ta' servizz għal terminu fiss, daħlu fis-seħħ wara s-sena 2007, lanqas jipprovdu għall-kompetenza tat-Tribunal Industrijali fil-każ partikolari ta' tkeċċija minn impieg fiss jew għat-talba għall-ħlas ikkontemplat fl-Artikolu 36(11) tal-Kap. 452.

Isegwi li l-attur appellant għandu raġun fl-aggravju tiegħu u ssib li l-ewwel Qorti żbaljat fl-interpretazzjoni tagħha u fl-applikazzjoni tal-liġi. Għalhekk din il-Qorti għar-raġunijiet hawn appena spjegati, ma taqbilx mal-asserzjoni tas-soċjeta` appellata, in kwantu minn qari tal-provvedimenti tal-Kap. 452, l-każijiet ta' tkeċċija ngusta f'kuntratt għal terminu ta' żmien fiss, ma jaqgħux fil-kompetenza esklussiva tat-Tribunal Industrijali. Kif lanqas ma jirriżulta li jaqgħu azzjonijiet taħt l-Artikolu 36(11) tal-Kap. 452 jew stħarriġ ta' raġuni tajba u biżżejjed li jeżenta lill-prinċipal mill-obbligu tal-ħlas maħsub taħt l-Artikolu 36(14) tal-Kap.

452. *Kwindi din il-Qorti ser tirmiranda l-atti lill-ewwel Qorti sabiex tkompli bis-smiġh tal-provi tal-kawża, u tistharreġ il-pretensjonijiet tal-attur, fid-dawl tat-tieni eċċezzjoni tas-socjeta` konvenuta u cioe jekk kienx hemm raġuni tajba u biżżejjed li jeżentawha milli twettaq il-ħlas pretiż mill-attur.*

Għaldaqstant għal dawn ir-raġunijiet kollha, filwaqt li tilqa' l-appell tal-attur Joseph Avellino, u tħassar u tirrevoka s-sentenza appellata tal-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili tal-10 ta' Ġunju, 2014, fl-ismijiet premissi, minflok tiċhad l-ewwel eċċezzjoni tas-socjeta` konvenuta Citadel Insurance plc dwar in-nuqqas ta' ġurisdizzjoni razione materiae tal-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili milli tkompli tisma' dan il-każ.

Tordna li l-atti jintbagħtu lura lill-Ewwel Qorti.”

Madankollu sussegwentement seħħ intervent leġislattiv permezz tal-Att Nru LVIII tal-2020 li ntroduċa diversi emendi għall-Att dwar l-Impjigi u r-Relazzjonijiet Industrijali (Kap 452 tal-Liġijiet ta' Malta). Ewlenin fost l-emendi kien hemm dik li tirmirgwarda l-artikolu 2 fejn it-tifsira ta' “tkeċċija ngusta” twessgħet biex tinkludi wkoll “*terminazzjoni mill-principali dwar dak il-ħaddiem ta' kuntratt ta' servizz għal terminu fiss.*” B'hekk il-ġurisdizzjoni esklużiva tat-Tribunal Industrijali ai termini tal-artikolu 75 (1) (a) tal-Att giet estiża għal każijiet ta' tkeċċija ngusta ta' mpjegati b'kuntratt ta' xogħol għal perjodu definit. Inoltre, bl-istess emendi, gie mogħti lit-Tribunal Industrijali il-ġurisdizzjoni esklużiva li jikkunsidra u jiddeċiedi t-talbiet kollha magħmula skont is-subartikoli (11) u (12) tal-artikolu 36 tal-Att, għall-ammonti li jistgħu jiġu dovuti lil ħaddiem jew principali wara temm ta' kuntratt ta' servizz għal perjodu ta' żmien fiss qabel id-data ta' tmien it-terminu definittivament speċifikat fil-kuntratt ai termini tal-artikolu 75 (1) (b) tal-Att.

Għalkemm *prima facie* dawn l-emendi jidhru li jagħtu raġun lis-socjeta' attriċi fl-eċċezzjoni tagħha, fl-istess Att imsemmi hemm dispożizzjoni transitorja li tgħid hekk -

“5.(1) Id-dispożizzjonijiet tal-Att tal-2020 li jemenda l-Att dwar l-Impjigi u r-Relazzjonijiet Industrijali għandhom japplikaw għal kull proċedura li għandha

x'taqsam mat-terminazzjoni ingusta ta' kuntratti ta' servizz għal perjodu ta' żmien fiss li huma pendenti quddiem il-Prim' Awla tal-Qorti Ċivili, il-Qorti tal-Maġistrati (Għawdex) (Ġuriżdizzjoni Superjuri) u t-Tribunal Industrijali u liema każi kienu għadhom pendenti meta jidhol fis-seħħ dan l-Att u li ma sarux res judicata.

(2) Il-Prim' Awla tal-Qorti Ċivili u l-Qorti tal-Maġistrati (Għawdex) (Ġuriżdizzjoni Superjuri), minkejja d-dispożizzjonijiet ta' dan l-Att, jibqghu kompetenti li jittrattaw dawk il-każijiet ta' terminazzjoni ingusta ta' kuntratti ta' servizz għal perjodu ta' żmien fiss illi kienu qeghdin jinstemgħu quddiemhom qabel ma daħal fis-seħħ dan l-Att inklużi dawk li ġew trasferiti għall-Prim' Awla tal-Qorti Ċivili u l-Qorti tal-Maġistrati (Għawdex) (Ġuriżdizzjoni Superjuri) mit-Tribunal Industrijali qabel ma daħal fis-seħħ dan l-Att. Il-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili u l-Qorti tal-Maġistrati (Għawdex)(Ġuriżdizzjoni Superjuri) għandhom jibqghu jiehdu konjizzjoni tat-tali każijiet sakemm dawn jiġu deċiżi definittivament minn dik il-qorti².

(3) It-Tribunal Industrijali, minkejja kull talba li għandha x'taqsam dwar nuqqas ta' ġuriżdizzjoni mogħtija qabel id-dhul fis-seħħ ta' dan l-Att, għandu jkun kompetenti li jittratta dawk il-każijiet ta' terminazzjoni ingusta ta' kuntratti ta' servizz għal perjodu ta' żmien fiss wara d-dhul fis-seħħ ta' dan l-Att."

Dan l-Att ġie ppublikat fil-11 ta' Diċembru 2020. Il-kontro-talba tal-konvenut rikonvenzjonanti ġiet intavolata fil-5 ta' Novembru 2020 u kwindi **qabel** ma daħal fis-seħħ l-Att imsemmi.

Konsegwentement din il-Qorti għandha l-ġurisdizzjoni meħtieġa skont il-liġi sabiex tkompli tisma' l-kontro-talba mressqa mill-konvenut.

Għal dawn il-motivi l-Qorti taqta' u tiddeċiedi billi tiċhad it-tieni eċċezzjoni preliminari tas-soċjeta' attriċi rikonvenzjonata dwar il-ġurisdizzjoni bl-ispejjeż kontra tagħha u tordna l-prosegwiment tal-kawża.

---

² Enfasi tal-Qorti

**Onor. Dr. Miriam Hayman LL.D.
Imhallel**

**Victor Deguara
Dep. Reg.**